

7/45970
23 Temmuz 2014

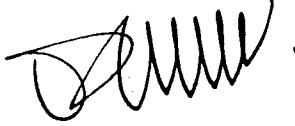
Sayı : 64272063- 610 - 2142
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-45970)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 26.06.2014 tarih ve 43452547-120.00-184694 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Levent TÜZEL'in tarafıma tevcih ettiği 7/45970 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT TÜZEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/45970)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5:

Şırnak'ın Cudi Dağı eteklerinde bulunan yüzlerce kaçak kömür ocağında, yaklaşık 3 bin 500 maden işçisi, sosyal güvenceden yoksun, Başbakan Erdoğan'ın 301 işçinin öldüğü Soma maden katliamından sonra örnek verdiği 1800'lü yılların maden ocaklarındaki ilkel ve kölece çalışma koşullarında, kazmalarla, el arabalarıyla, gırgırlarla kömür çıkarmaktadır.

Sürekli kazaların yaşandığı bu maden ocaklarında son olarak 3 Haziran'da yaşanan göçükte İbrahim Sağnak, 9 Haziran'da ise Ahmet Baysal, Emin Baysal ve Selahattin Uçar adlı işçiler yaşamını yitirmiştir. Basında çıkan haberlere göre "18 yıldır maden işçiliği yapan Enver Kabul, başka bir iş sahası olmadığı için tüm risklerine rağmen, adeta "ölüm kuyularına" dönüşen bu ocaklara girmek zorunda olduklarını, günlük 9 saat çalıştıklarını, karşılığında ise günlük 30 ila 50 lira arasında değişen ücret aldıklarını, borçla geçindiklerini, sigortasız çalıştırıldıkları için, ölen arkadaşlarının ailelerine borç yükü bırakarak gittiklerini" ifade etmektedir.

İşçi ölümlerinin gerçekleştiği ocakların kaçak olarak çalıştırıldığı, işçi sağlığı güvenliği önlemlerinin alınmadığı gibi, işçileri kurtarmakla görevlendirilen AFAD ekibe verilen gaz maskelerinin dahi yırtık olduğu iddia edilmektedir. Yasa hükümlerinin uygulanmamasında devletin denetim ve caydırıcı önlemler alma görevini yerine getirmemesi ve gerçek suçluların cezasız bırakılması işçi katliamlarına davetiye çıkarmaktadır. Bu duruma bir an evvel son verilmelidir. Bu çerçevede;

- "Bölgenin girişinde Şırnak İl Özel İdaresi tarafından 'İş Sağlığı ve İş Güvenliği önlemlerine ve Maden Mevzuatına uyulmadığından üretime kapatılmıştır' tabelası asılmasına rağmen üretime devam edilmesi neden engellenmemiştir?
- Ekmek parası derdinde olan işçilerin ölüme, kömür kuyularına gönderilmelerinde sorumlular kimlerdir? Sorumlular hakkında ne işlem yapılacaktır?
- Bölgede üretimi yasaklanmasına rağmen, çıkarılan kömürden kamu kurumlarının üretimden pay aldıkları ve çıkarılan kömürün TKİ'ye satıldığı iddiaları doğru mudur?
- Şırnak ve bölge illerinde TKİ'nin uzman arama kurtarma ekipleri var mıdır? AFAD ekiplerinin kömür ocaklarında kurtarma çalışmalarına katılmaları yasal olarak görevleri midir? Görevleri ise, AFAD ekiplerinin kurtarma çalışmalarına müdahil olabilmeleri için gerekli araç gereçler, oksijen tüpü ve gaz maskesi verilmesi gerekmez mi?
- Şırnak İli ve İlçe Mülki İdare Amirlerine rağmen kaçak maden ocağı çalıştırılabilir mi? Kaçak çalıştırılan, maden ocaklarının kapatılması için ilgili kolluk ve denetim birimleri Valilik ve Kaymakamlıkça neden harekete geçirilmemiştir? Bu konuda kusuru ve ihmali olan kamu kurumu var mıdır? Var ise, bunlar hakkında ne işlem yapılacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü (TKİ) uhdesinde bulunan İR.2505 ruhsat sayılı Şırnak sahası 26.03.2002 tarihli sözleşme ile Şırnak İl Özel İdaresine rüdevans karşılığı işletmeye verilmiştir. Rüdevans sözleşmesi hükümlerine göre sahada yapılan işletmecilik faaliyetlerinden ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasından işletmeci olarak Şırnak Valiliği İl Özel İdaresi sorumludur.

Şırnak ve bölgesinde TKİ'ye ait iki adet asfaltit sahası bulunmakta olup bu sahalardan İR.2505 ruhsat sayılı sahanın tamamı ile Silopi ilçesi dahilindeki İR.2429 ruhsat sayılı sahanın bir kısmı rüdevans karşılığı Şırnak İl Özel İdaresine verilmiştir.

Sorular 6, 7, 8:

- Şırnak'ta bulunan maden ocakları ÇSGB İş müfettişlerince gerek iş kanunu, gerek maden kanunu ve gerekse işçi sağlığı ve iş güvenliği kanunu bakımından denetlenmiş midir?
- Çalışma ve Sosyal Bakanlığı denetimlerin dair raporlar Bakanlığınıza iletilmiş midir? Hangi maden ocağında hangi hususlar tespit edilmiş, ne tür tedbirler ve yaptırım uygulanmıştır?

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT TÜZEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/45970)**

Alınan tedbirlerin uygulanması için hangi kamu kurumuna bildirimde bulunulmuştur? Bakanlığınızın bu ocaklarda uygulanması gereken kanunların ihlal ve ihmal edilmesindeki sorumluluğu var mıdır?

- Şırnak'ta kaç tane maden ocağı bulunmaktadır? Ruhsatsız ve kaçak çalışan ocak var mıdır?

Cevaplar 6, 7, 8:

Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ilgili mevzuatlar doğrultusunda denetimler yapılmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin denetimler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yürütülmekte, MİGEM tarafından yapılan denetimler Maden Kanunu ve Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği kapsamında, proje uygunluğunun denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Bahse konu alandaki Ruhsat sahasında 03.09.2013 tarihinde yapılan denetimde “üretim faaliyetlerinin mühendislik parametreleri ile mühendislik disiplininin uzak, can ve mal güvenliğini tehdit edecek şekilde yapıldığı” tespit edilmiş ve sahada yer alan bütün ocaklardaki üretim faaliyetlerinin durdurulması için gerekli işlemler yapılmıştır.

Ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ilgili sahada iş sağlığı ve güvenliği açısından daha önce gerçekleştirilen teftişler aşağıda verilmiştir.

Teftiş Türü	Teftiş Tarihi	Sonuç
Genel	17.10.1997	4 Noksan- 2 Ay Mehil
Kontrol	19.06.1998	3 Noksan - Noksanlıkların mehil verilmeksizin işverene tebliğ edilmesi
Genel	15.12.1998	4 Noksan - 1 Ay Mehil
İnceleme	15.01.2003	6 Noksan - Noksanlıkların mehil verilmeksizin işverene tebliğ edilmesi
Genel	02.07.2003	7 Noksan - İşin Durdurulması
Genel	13.10.2004	26 Noksan - Noksanlıkların mehil verilmeksizin işverene tebliğ edilmesi
İnceleme (İş Kazası)	11.09.2008	Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığında soruşturma başlatılması dolayısıyla yapılacak işlem bulunmaması
İnceleme (İş Kazası)	11.09.2008	Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığında soruşturma başlatılması dolayısıyla yapılacak işlem bulunmaması
İnceleme	18.10.2010	1 Noksan - Kişilerin kusurunun bulunmadığı
İnceleme	09-13.09.2013	İşin Durdurulması
İnceleme	09-13.09.2013	İşin Durdurulması

Söz konusu sahada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen teftişler sonucunda iş müfettişlerince 02.07.2003 tarihinde ve 09-13.09.2013 tarihlerinde işin durdurulması kararı verilmiştir.